

RIKTLINJER FÖR TRAFIKBULLERFRÅGOR I SAMHÄLLSBYGGNADSPROCESSEN

Gäller från och med 26 oktober 2016

Beslutsinstans: Kommunstyrelsen	Diarienummer: 15/KS 0143
Datum:2016-10-26	Paragraf:
Reviderande instans:	Diarienummer:
Datum:	Paragraf:
Gäller från: 2016-10-26	

RIKTLINJER FÖR TRAFIKBULLER I SAMHÄLLSBYGGNADSPROCESSEN

Inledning

Samhällsbyggnadsprocessen innebär bland annat att väga frågor om förtätning, tillväxt, hållbart samhällsbyggande, miljö- och hälsofrågor och en attraktiv boende- och levnadsmiljö mot varandra. Detta styrdokument ska ge vägledning och beskriva kommunens process när det gäller hantering av trafikbuller i planering och byggande inom kommunen.

Riktlinjerna är aktuella i plan- och miljönämndens handläggning av planer och bygglov. För buller från industri och andra verksamheter hänvisas till vägledningar från Naturvårdsverket och Boverket.

Projektgruppen som huvudsakligen har arbetat med att ta fram riktlinjerna har bestått av:

Emma Seidegren	<i>Samhällsbyggnadsenheten, kommunledningsförvaltningen</i>
Jörgen Karlsson	<i>Bygglovenheten, plan- och miljöförvaltningen</i>
Jennie Persson	<i>Bygglovenheten, plan- och miljöförvaltningen</i>
Cajsa Eriksson	<i>Miljö- och hälsoskyddsgruppen, plan- och miljöförvaltningen</i>
Annelie Bellinger	<i>Gata & Park Planering, tekniska förvaltningen</i>

Riktlinjerna för trafikbuller godkändes av Kommunstyrelsen 2016-10-26 samt i Kommunchefens ledningsgrupp 2016-12-08 och gäller för hela Motala kommuns organisation. Samhällsbyggnadsenheten ansvarar för uppföljning och revidering av styrdokumentet.

En revidering har gjorts av detta dokument 2018-03-14 efter regeringens beslut om att ändra Förordning (2015_216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader. Ändringen gäller förordningens 3 § och de nya riktvärdena ska tillämpas retroaktivt på ärenden och mål som påbörjats från och med 2 januari 2015. Beslutet grundar sig i en höjning av riktvärdena för buller vid en bostadsbyggnads fasad från spår- och vägtrafik. För bostäder upp till 35 kvm läggs nivån nu på 65 dBA i stället för det tidigare 60 dBA. För bostäder större än 35 kvm höjs riktvärdet till 60 dBA mot det tidigare 55 dBA. Den 1 juli 2017 trädde ändringen av förordningen i kraft.

INNEHÅLL

INLEDNING	2
INNEHÅLL	3
1. BAKGRUND	4
1.1 Politiska visioner och mål	5
2. BOSTÄDER OCH TRAFIKBULLER I MOTALA KOMMUN	6
2.1 Arbetsprocess detaljplanering.....	6
2.2 Bygglöv inom detaljplan enligt förordningen.....	11
2.3 Bygglöv inom detaljplan innan förordningen	11
2.4 Bygglöv utanför detaljplanelagt område och frågan om förhandsbesked.....	11
3. HANTERING AV TRAFIKBULLER VID NYBYGGNATION AV SKOLOR OCH FÖRSKOLOR.....	16
4. TEKNISKA FÖRVALTNINGENS ARBETE MED BULLERSITUATIONEN I BEFINTLIGT KOMMUNALT VÄGNÄT	16
4.1 Generella bullerkartläggningar och underlag.....	17
4.2 Specifika bullerutredningar och underlag	17
5. EXEMPEL PÅ ÅTGÄRDER MOT BULLER.....	17
6. BILAGA: GÄLLANDE LAGSTIFTNING	18
6.1 Förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader SFS 2015:216	18
6.2 Koppling mellan Miljöbalken och Plan- och bygglagen.....	19
6.3 Miljöbalken, MB (1998:808)	19
6.4 Plan- och bygglagen, PBL (2010:900)	20
6.5 Boverkets byggregler, BBR (BFS 2014:3).....	22
7. DEFINITIONER	23
8. REFERENSER	24

1. BAKGRUND

Motala har haft en mycket gynnsam befolkningsutveckling under senare år. En växande befolkning förutsätter tillgång till bra bostäder och boendemiljöer. Bristen på nyproducerade bostäder är en faktor som kan komma att hämma en fortsatt tillväxt. I brist på en gemensam policy i kommunen om hur tjänstemännen ska förhålla sig till frågan om trafikbuller i samhällsbyggnadsprocessen har principfrågor hanterats i de enskilda detaljplanerna och bygglovärendena. Detta har inte varit bra för varken effektiviteten eller tydligheten. Samtidigt har det rått en oenighet mellan statliga rådgivande myndigheter om ambitionsnivån i bullerfrågan, vilket påverkat de lokala samtalen om frågan.

Sedan 2 januari 2015 gäller tydligare regler i plan- och bygglagen om omgivningsbuller för både detaljplaner och bygglovärenden utanför planlagt område. Reglerna tydliggör synen på risken för olägenhet från omgivningsbuller och pekar på behovet av att frågan utreds i de olika ärendena om det inte anses vara obehövt.

I april 2015 beslutades en ny förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader som gäller från 1 juni 2015. Då förordningen anger riktvärden för buller från spårtrafik och vägar blir det viktigt för Motala kommun att besluta om hur kommunen ska tillämpa förordningen i detaljplaner och bygglovärenden utanför planlagt område.

Sammanfattningsvis ska detta styrdokument behandla följande huvudområden

- ◆ Beslutsunderlag till bullerutredningar
- ◆ Hantering av trafikbuller i nya detaljplaner med bostäder
- ◆ Hantering av trafikbuller i nya detaljplaner som påverkar bostäder
- ◆ Hantering av trafikbuller i nya förhandsbesked och bygglov för nybyggnad utanför detaljplanlagt område med bostäder
- ◆ Hantering av trafikbuller i bygglovsärenden med gällande detaljplan som beslutats innan förordningen
- ◆ Hantering av trafikbuller utomhus vid nybyggnation av skolor och förskolor
- ◆ Planering för och genomförande av ny- eller ombyggnad (i olika grader) av en kommunal gata eller statlig väg
- ◆ Tekniska förvaltningens arbete med bullersituationen i befintligt kommunalt vägnät
- ◆ Beslutsunderlag i form av generella bullerkartläggningar för Motala och Borensbergs tätort

Sammanfattningsvis ska detta styrdokument leda till

- ◆ En effektivare samhällsbyggnadsprocess
- ◆ En ökad tydlighet mot exploatörer, sökanden och konsulter m.fl. över vilken inriktning och tillämpning som förordas inom kommunen
- ◆ Att den bullerkartläggning som föregås av riktlinjerna ska integreras i översiktsplan för Motala kommun och vara en vägledning för hantering av vägtrafikbuller i samhällsbyggnadsprocessen
- ◆ Ett stöd för förutsättningarna att leva ett hälsosamt liv och möjligheten att erbjuda attraktiva boendemiljöer samt förtätningsmöjligheter
- ◆ En översyn av behovet av en ny bullerkartläggning för Motala tätort
- ◆ En översyn av behovet av en bullerkartläggning för Borensbergs tätort

1.1 Politiska visioner och mål

I Motala kommun har flertalet dokument tagits fram där problematiken med trafikbuller och förtätning finns med direkt eller indirekt. Nedan följer ett urval av de politiska dokumenten.

Lokalt utvecklingsprogram – LUP

I Motala har ett Lokalt utvecklingsprogram, så kallat LUP, tagits fram för mandatperioden 2014-2018. Det innehåller en ny vision för hela kommunen till år 2030 och är ett löfte till medborgarna att genomföra den politik som fick majoritet i valet i september 2014. Den politiska inriktningen läggs fast i prioriterade områden och resultatmål som ska uppnås under mandatperiodens fyra år. Med utvecklingsprogrammet följer några politiskt prioriterade områden. De prioriterade områdena är öppet och levande, stolt och attraktivt samt nyskapande och hållbart Motala. I de prioriterade områdena finns flera inriktningar. Det är inriktningar så som bo och leva samt hälsa.

Motala har haft en mycket gynnsam befolkningsutveckling under senare år. En växande befolkning förutsätter tillgång till bra bostäder och boendemiljöer. Bristen på nyproducerade bostäder är en faktor som kan komma att hämma en fortsatt tillväxt. Det ställer krav på att det byggs fler bostäder och att det skapas goda boendemiljöer. Här ska Motala vara ett föredöme – både när det gäller nya områden och att utveckla de redan etablerade. Det finns också en social problematik som måste analyseras och åtgärdas i befintliga bostadsområden. För att lyckas med den utvecklingen måste människan stå i centrum. I Motala har alla rätt till bra boende och ett stimulerande liv. Bra miljöer och service skapar trygghet och säkerhet. Då blir hela Motala ännu mer attraktivt.

ÖP 06 – Översiktsplan för Motala kommun

Översiktsplanen är kommunens mest övergripande och långsiktiga planeringsinstrument och ligger till grund för beslutsfattande inom hela samhällsområdet. Den ska fungera som ett samlat beslutsunderlag som belyser gemensamma intressen i kommunen och kommunens miljösituation. Översiktsplanen är dessutom ett politiskt program som uttrycker viljeriktningen för den framtida användningen av mark- och vattenområden i kommunen. Av översiktsplanen ska det också framgå hur den redan byggda miljön ska utvecklas och bevaras, hur kommunen tänker tillgodose riksintressen och iaktta gällande miljö kvalitetsnormer. Motala kommuns översiktsplan är från 2006. En aktualitetsprövning av ÖP06 har gjorts och där togs beslutet att den har begränsat värde som beslutsunderlag. Framtagandet av en ny översiktsplan har i dagsläget påbörjats och beräknas vara färdigställd tidigast 2018/2019.

Motalas vitalitet bedöms vara avgörande för hela kommunens utveckling. Ett ökat befolkningsunderlag stimulerar det kommersiella utbudet och ger stöd för kollektivtrafik och annan service. Motala stad har också de fysiska förutsättningarna att ta emot inflyttning i större omfattning. Mark- och planberedskap för ett trettiotal nya villatomter om året bör finnas, liksom flerbostadshus i centrala lägen.

En god boendemiljö förutsätter bland annat att störande trafikbuller inte förekommer. Vid planering av nya bostäder kan normalt en god ljudmiljö uppnås. Befintlig miljö är däremot svår att åtgärda i efterhand. Gällande riktvärden ska, efter hänsynstagande till vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt, efterföljas i Motala kommun. Innerstadsmiljöer bör behandlas utifrån sina särskilda värden och förutsättningar, vilket exempelvis innebär att uteplatser kan tillåtas även om riktvärdena riskerar överskridas (Motala möter framtiden, Översiktsplan för Motala kommun (2006)).

2. BOSTÄDER OCH TRAFIKBULLER I MOTALA KOMMUN

Detta styrdokument grundar sig på de lagar och förordningar som redovisas i kapitel 6, bilagor. Vid uppdatering av policyn ska det tydligt framgå vilka lagar och förordningar ställningstagandena grundar sig på genom en uppdatering av kapitel 6 i policyn.

Där det i texten nedan står förordningen avses förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader (SFS 2015:216). Med MB avses miljöbalken (SFS 1998:808). Med PBL avses plan- och bygglagen (SFS 2010:900).

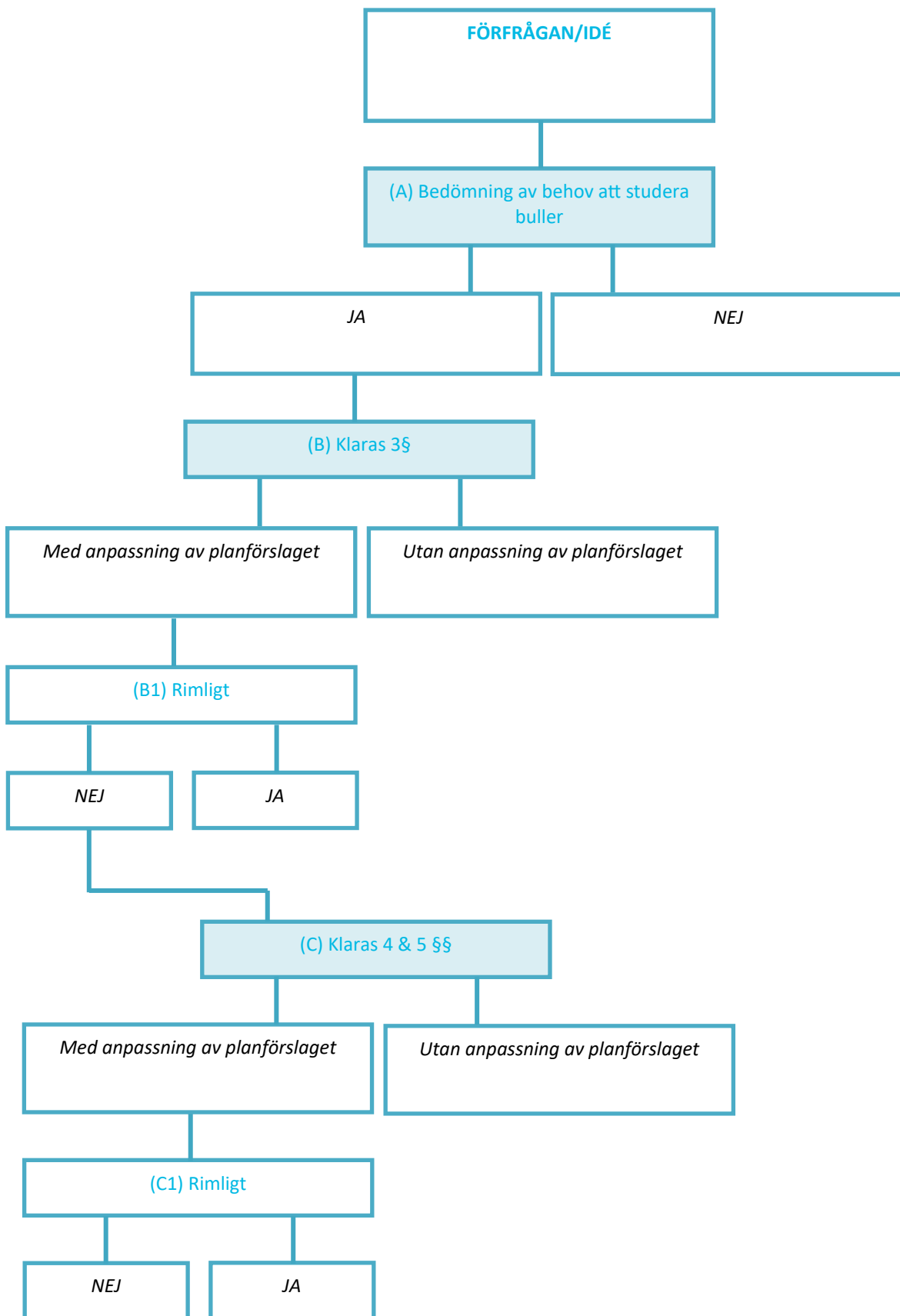
2.1 Arbetsprocess detaljplanering

Ett led i att effektivisera samhällsbyggnadsprocessen inom Motala kommun är att se över hanteringen av bullerfrågor i detaljplaner och bygglov. För att tydliggöra, och därmed effektivisera, arbetsprocessen vad gäller buller presenteras här ett flödesschema som illustrerar processen och belyser de frågor som är kopplade till den. Flödeschemat bygger på den lagstiftning som presenteras i kapitel 6 i policyn och gäller hantering främst för Samhällsbyggnadsenheten, Bygglovenheten, Miljö- och hälsoskydds-enheten samt planeringsenheten Gata & Park på Motala kommun.

Vid prövning av trafikbullerfrågan utgår man från Förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader (2015:216). Utgångsläget är att 3 § ska uppfyllas till en rimlig kostnad. Detta ger exploatören frihet i fråga om bebyggelsens utformning i förhållande till bullerkällan. Om 3 § inte kan uppfyllas så ska 4 & 5 §§ uppfyllas.

De bullernivåer som godtas i plan- och bygglovskedet ska även godtas vid tillsyn och tillståndsprövning enligt miljöbalken (se MB 26 kap 9 a §). Detta ställer högre krav på tydliga bullerutredningar. Huvudregeln är att bullervärden ska redovisas i planbeskrivningen om det inte anses obehövt. Bullerutredningen ska göra det möjligt att bedöma ljudmiljöns samlade kvalitet d v s omfatta flera källor av trafikbuller. Omfattningen av redovisningen bör anpassas till det enskilda fallet.

Nedan följer ett flödesschema med tillhörande beskrivningar (se numrering) över arbetsprocessen vad gäller buller i förhållande till detaljplanering.

(A) Bedömning av behov att studera buller

Vid prövning av lämplighet för bostadsbyggnation ska frågan utredas om det finns risk för att trafikbuller kan bli en störning. Vid bedömningen ska befintligt underlag som bullerkartläggning, tidigare bullerberäkningar och trafikdata användas. Boverket har tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting tagit fram en enkel modell för att enkelt och snabbt beräkna utbredningen av buller från vägtrafik "Hur mycket bullrar vägtrafiken?" Motala kommun (miljö- och hälsoskydds-enheten) har tillgång till ett beräkningsprogram (Trivector: Buller Väg II) där enklare trafikbullerberäkningar kan utföras. Bedömningen ska ske i samråd med miljö- och hälsoskydds-enheten samt projektgruppen för detaljplanarbetet. Bedömningen av behovet att studera buller inom ramen för detaljplanarbetet bör vara en punkt på startmötet som hålls av Samhällsbyggnads-enheten.

De beräknade ljudnivåerna ska redovisas om det inte kan anses som obehövt med hänsyn till buller-situationen, vilket enligt en preliminär bedömning innebär åtminstone 5 dBA under riktvärdena (Boverket och Sveriges Kommuner och Landsting: Hur mycket bullrar vägtrafiken? (2016)).

JA

Det krävs en bullerutredning.

Inför beställning av bullerutredning ska en inventering av bullerkällor som inte anses ha en försumbar effekt ske, detta ska sedan ligga till grund i redovisningen av motiv till avgränsning av utredningens omfattning. Som underlag till bullerutredningen ska följande indata bifogas vid beställning:

- ◆ Trafikflöden på de vägar, och lokalgator samt järnväg som påverkar ljudbilden
- ◆ Andel tung trafik, samt andel tung trafik nattetid ÅdT
- ◆ Prognos för framtida trafikflöden, minst 10 år framåt eller minst detaljplanens genomförandetid
- ◆ Skyltad hastighet
- ◆ Placering av befintlig och planerad bebyggelse, inklusive förslag på byggrätt
- ◆ Placering av eventuella uteplatser
- ◆ Topografi
- ◆ Avstånd vägmitt till fasad
- ◆ Beläggningstyp
- ◆ Hårdgjorda/mjuka ytor
- ◆ Eventuella planlösningar

Av bullerutredningen ska det framgå vilka indata som ligger till grund för beräkningen. Utredningen bör redovisa följande:

- ◆ Vilka indata och vilka bullerkällor som har legat till grund för utredningen
- ◆ Redovisning av eventuell avgränsning och motiv
- ◆ Ekvivalent ljudnivå och maximal ljudnivå (punktberäkningar på fasad och våningsplan)
- ◆ Utbredningskartor i 5 dBA-intervall och för vilken höjd (standard 2 m)
- ◆ Beräkning av ljudnivå på uteplats och balkonger
- ◆ Om bullerregn ska beaktas eller inte
- ◆ Behov av att utreda placering av entréer med hänsyn till ljudnivån
- ◆ Behov av mätningar
- ◆ Behov av och förslag på eventuella skyddsåtgärder samt placering av eventuella uteplatser
- ◆ Samlad bedömning

Utredningen ska redovisas i planbeskrivningen som tas fram i detaljplanarbetet.

NEJ

Ingen ytterligare utredning behöver göras. Bedömningen redovisas i planbeskrivningen.

(B) Klaras 3 §

3 § Buller från spårtrafik och vägar bör inte överskrida

1. 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad, och
2. 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden.

För en bostad om högst 35 kvadratmeter gäller i stället för vad som anges i första stycket 1 att bullret inte bör överskrida 65 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnadens fasad. Förordning (2017:359).

Utan anpassning av planförslaget

Ingen ytterligare utredning behövs göras. Bedömningen redovisas i planbeskrivningen.

Med anpassning av planförslaget

- ◆ Alternativa placeringar av byggrätt
- ◆ Planbestämmelser
- ◆ Möjligheter till åtgärder vid källan och effekter av det (exempelvis hastighetsminskning, förbättra trafiksituationen/flödet, val av vägbeläggning)
- ◆ Skyddsåtgärder (Exempelvis bullerskydd och föreslagen placering av dessa)
- ◆ Placering av uteplatser/balkonger/gemensamma utemiljöer

(B1) Är det rimligt?

I rimlighetsbedömningen bedöms vilka konsekvenser anpassningarna har. Kan det anses orimligt att genomföra vissa förslag på anpassning av planförslaget med hänsyn till exempelvis:

- ◆ Ekonomi
- ◆ Miljö- och hälsoaspekten
- ◆ Teknisk anpassning
- ◆ Gestaltningmässigt

NEJ

I detta skede konstateras att planförslaget inte uppfyller 3 § i förordningen. Därmed följer en prövning om 4 och 5 §§ kan uppfyllas. En samlad bedömning av bullersituationen redovisas i planbeskrivningen, där det ska framgå varför 3 § inte kan uppnås.

JA

Gå vidare med åtgärdsförslagen till planförslaget. Vid behov ska åtgärdsförslagen verifieras i en uppdaterad bullerutredning. Bedömningen sker i samråd bullerkonsulten. Vid behov ska skyddsåtgärder som i detta steg bedöms rimliga att genomföra innefattas av planbestämmelse på plankartan samt tas med i kostnadskalkylen för detaljplanens genomförande.

(C) Klaras 4 och 5 §§

- 4 §** Om den ljudnivå som anges i 3 § första stycket 1 ändå överskrids bör
1. minst hälften av bostadsrummen i en bostad vara vända mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrids vid fasaden, och
  2. minst hälften av bostadsrummen vara vända mot en sida där 70 dBA maximal ljudnivå inte överskrids mellan kl. 22.00 och 06.00 vid fasaden.

Vid en sådan ändring av en byggnad som avses i 9 kap. 2 § första stycket 3 a plan- och bygglagen (2010:900) gäller i stället för vad som anges i första stycket 1 att minst ett bostadsrum i en bostad bör vara vänt mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrids vid fasaden.

- 5 §** Om den ljudnivå om 70 dBA maximal ljudnivå som anges i 3 § första stycket 2 ändå överskrids, bör nivån dock inte överskridas med mer än 10 dBA maximal ljudnivå fem gånger per timme mellan kl. 06.00 och 22.00.

Utan anpassning av planförslaget

Ingen ytterligare utredning behövs göras. Bedömningen redovisas i planbeskrivningen.

Med anpassning av planförslaget

- ◆ Alternativa placeringar av byggrätt
- ◆ Planbestämmelser
- ◆ Möjligheter till åtgärder vid källan och effekter av det (exempelvis hastighetsminskning, förbud mot tung trafik nattetid)
- ◆ Skyddsåtgärder (Exempelvis bullerskydd och föreslagen placering av dessa)
- ◆ Behov av särskilda planlösningar
- ◆ Placering av uteplatser/balkonger/gemensamma utemiljöer
- ◆ Utformning av kvarter

(C1) Är det rimligt?

I rimlighetsbedömningen bedöms vilka konsekvenser anpassningarna har. Kan det anses orimligt att genomföra vissa förslag på anpassning av planförslaget med hänsyn till exempelvis:

- ◆ Ekonomi
- ◆ Miljö- och hälsoaspekten
- ◆ Teknisk anpassning
- ◆ Gestaltningmässigt

JA

Gå vidare med åtgärdsförslagen till planförslaget. Vid behov ska åtgärdsförslagen verifieras i en uppdaterad bullerutredning. Vid behov ska skyddsåtgärder som i detta steg bedöms rimliga att genomföra innefattas av planbestämmelse på plankartan samt tas med i kostnadskalkylen för detaljplanens genomförande.

NEJ

Bedömningen påverkas i högsta grad av det enskilda fallet. Frågor ska alltid tas i projektgruppen först, sedan till Styrsam för diskussion med enhetschefer. I bedömningen ska tidigare ställningstaganden om rimlighet vägas mot hälsoaspekten enligt olägenhets begreppet i 6a § kap 2 PBL.

Exempel på orsaker till undantag från förordningen kan vara:

- ◆ Planändring för befintliga bostäder eller som påverkar befintliga bostäder
- ◆ Alternativa utemiljöer på annan fastighet inom rimligt avstånd, om inte kraven i 5 § klaras vad gäller uteplats på egen fastighet
- ◆ Ett stort allmänt intresse
- ◆ Detaljplan för bostäder inom befintlig tät bebyggelse längs kollektivtrafikstråk eller i centrala delar av staden med bebyggelse av stadskaraktär

2.2 Bygglov inom detaljplan enligt förordningen

I arbetet med detaljplaner som påbörjats efter 1 januari 2015 ska en bullerutredning göras om det inte anses obehövt utifrån bullersituationen. Vid dessa bullerutredningar är då en viss typ av byggnadsutformning föreslagen utefter byggrätten när det gäller flerbostadshus. Om exploatören sedan i byggskedet önskar ändra utformningen på byggnaden, till exempel dela upp i flera mindre byggnadsdelar istället för en sammanhängande byggnad, så kommer det krävas att det i planbeskrivningen finns förslag på åtgärder hur man klarar kraven. Dvs. om man inte direkt kan avgöra att den ändrade utformningen är till fördel för bullersituationen.

I områden planerade för småhustomter ska byggrätten vara anpassad, i största möjliga mån, efter bullersituationen som råder. Då prickmark är placerad på grund av att området är utsatt för höga bullernivåer ska det tydligt framgå i planbeskrivningen.

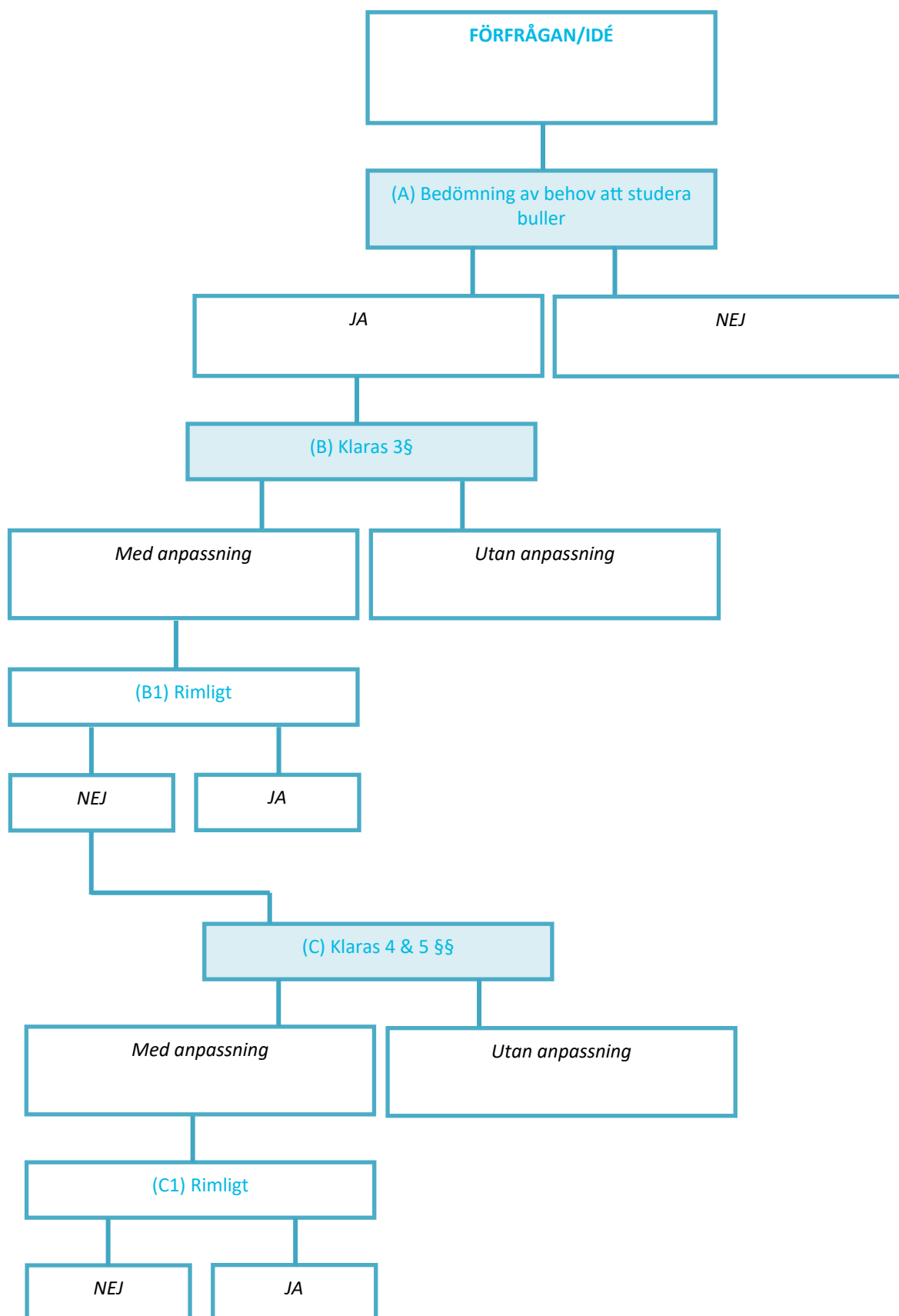
2.3 Bygglov inom detaljplan innan förordningen

Vid bygglov som hanteras inom en äldre detaljplan så ska byggnationen anpassas efter de riktvärden som anges på plankartan (följ flödesschema). Finns inga angivna riktvärden får man göra enskilda bedömningar med stöd av dåtidens regelverk eller dagens trafikbullerförordning.

2.4 Bygglov utanför detaljplanelagt område och frågan om förhandsbesked

När ett bygglov eller frågan om förhandsbesked för bostäder inlämnas utanför detaljplanelagt område ska det finnas en bullerutredning om det är så att det anses behövt utifrån bullersituationen. Av bullerutredningen ska det med fördel framgå på vilket avstånd från bullerutsatt väg som förordningen uppfylls (följ flödesschema).

Trafikbullerförordningen ska tillämpas vid bygglov utanför detaljplan vid fråga om bygglov och förhandsbesked inlämnat efter 1 juni 2015 (följ flödesschema).

(A) BEDÖMNING AV BEHOV ATT STUDERA BULLER

Vid prövning av lämplighet för bostadsbyggnation så ska frågan utredas om det finns risk för att trafikbuller kan bli en störning. Inför beställning av bullerutredning så ska en inventering av bullerkällor ske, detta ska sedan ligga till grund i redovisningen av motiv till avgränsning av utredningens omfattning. Vid bedömningen så ska befintligt underlag som bullerkartläggning, tidigare bullerberäkningar och trafikdata användas. Kommunen (miljö- och hälsoskydds-enheten) har ett program där enklare beräkningar kan utföras.

De beräknade ljudnivåerna ska redovisas om det inte kan anses som obehövt med hänsyn till bullersituationen, vilket enligt en preliminär bedömning innebär åtminstone 5 dBA under riktvärdena (Boverket och Sveriges Kommuner och Landsting: Hur mycket bullrar vägtrafiken? (2016)).

JA

Det krävs en bullerutredning, se beslutsunderlag för bullerutredning.

I samband med beställning av bullerutredning ska det ske en bedömning över vilka bullerkällor som skickas med i underlaget. Som underlag till bullerutredningen ska följande indata bifogas vid beställning:

- ◆ Trafikflöden på de vägar och lokalgator som påverkar ljudbilden
- ◆ Andel tung trafik, samt andel tung trafik nattetid
- ◆ Prognos för framtida trafikflöden, minst 10 år framåt
- ◆ Skyltad hastighet
- ◆ Placering av befintlig och planerad bebyggelse (inklusive byggrätt)
- ◆ Placering av eventuella uteplatser
- ◆ Topografi
- ◆ Avstånd vägmitt till fasad
- ◆ Beläggningstyp
- ◆ Hårda/mjuka ytor

Av bullerutredningen ska det framgå vilka indata som ligger till grund för beräkningen. Utredningen bör redovisa följande:

- ◆ Vilka indata och vilka bullerkällor som har legat till grund för utredningen
- ◆ Redovisning av eventuell avgränsning och motiv till denna
- ◆ Ekvivalent ljudnivå och maximal ljudnivå (punktberäkningar på fasad och våningsplan)
- ◆ Utbredningskartor i 5 dBA-intervall och för vilken höjd (standard 2 m)
- ◆ Beräkning av ljudnivå på uteplats och balkonger
- ◆ Om bullerregn ska beaktas eller inte
- ◆ Behov av att utreda ljudnivå vid entréer
- ◆ Behov av mätningar
- ◆ Behov av och förslag på eventuella skyddsåtgärder
- ◆ Samlad bedömning

Det är ansvarig bygglovshandläggare som med stöd av Miljö- och hälsoskydds-enheten svarar för att granska bullerutredningen.

NEJ

Ingen ytterligare utredning behöver göras. Bedömningen redovisas i bygglovet/förhandsbeskedet.

(B) KLARAS 3 §

3 § Buller från spårtrafik och vägar bör inte överskrida

1. 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad, och
2. 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden.

För en bostad om högst 35 kvadratmeter gäller i stället för vad som anges i första stycket 1 att bullret inte bör överskrida 65 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnadens fasad. Förordning (2017:359).

Utan anpassning

Ingen ytterligare utredning behövs göras. Bedömningen redovisas i bygglov/ förhandsbeskedet.

Med anpassning

- ◆ Alternativa placeringar av byggnad
- ◆ Skyddsåtgärder (Exempelvis bullerskydd och föreslagen placering av dessa)
- ◆ Placering av uteplatser/balkonger/gemensamma utemiljöer

(B1) Är det rimligt?

I rimlighetsbedömningen bedöms vilka konsekvenser anpassningarna har. Kan det anses orimligt att genomföra vissa förslag på anpassning av förslaget med hänsyn till exempelvis:

- ◆ Ekonomi
- ◆ Miljö- och hälsoaspekten
- ◆ Teknisk anpassning
- ◆ Gestaltningmässigt

NEJ

I detta skede konstateras att förslaget inte uppfyller 3 § i förordningen. Därmed följer en prövning om 4 och 5 §§ kan uppfyllas. En samlad bedömning av bullersituationen redovisas i bygglov/ förhandsbeskedet, där det tydligt ska framgå varför 3 § inte kan uppnås.

JA

Gå vidare med åtgärdsförslagen till förslaget. Vid behov ska åtgärdsförslagen verifieras i en uppdaterad bullerutredning.

(C) KLARAS 4 och 5 §§

- 4 §** Om den ljudnivå som anges i 3 § första stycket 1 ändå överskrids bör
1. minst hälften av bostadsrummen i en bostad vara vända mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrids vid fasaden, och
  2. minst hälften av bostadsrummen vara vända mot en sida där 70 dBA maximal ljudnivå inte överskrids mellan kl. 22.00 och 06.00 vid fasaden.

Vid en sådan ändring av en byggnad som avses i 9 kap. 2 § första stycket 3 a plan- och bygglagen (2010:900) gäller i stället för vad som anges i första stycket 1 att minst ett bostadsrum i en bostad bör vara vänt mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrids vid fasaden.

- 5 §** Om den ljudnivå om 70 dBA maximal ljudnivå som anges i 3 § första stycket 2 ändå överskrids, bör nivån dock inte överskridas med mer än 10 dBA maximal ljudnivå fem gånger per timme mellan kl. 06.00 och 22.00.

Utan anpassning

Ingen ytterligare utredning behövs göras. Bedömningen redovisas i bygglovet/förhandsbeskedet.

Med anpassning

- ◆ Alternativa placeringar av byggnad
- ◆ Skyddsåtgärder (Exempelvis bullerskydd och föreslagen placering av dessa)
- ◆ Behov av särskilda planlösningar
- ◆ Placering av uteplatser/balkonger/gemensamma utemiljöer

(C1) Är det rimligt?

I rimlighetsbedömningen bedöms vilka konsekvenser anpassningarna har. Kan det anses orimligt att genomföra vissa förslag på anpassning av förslaget med hänsyn till exempelvis:

- ◆ Ekonomi
- ◆ Miljö- och hälsoaspekten
- ◆ Teknisk anpassning
- ◆ Gestaltningmässigt

JA

Gå vidare med åtgärdsförslagen. Vid behov ska åtgärdsförslagen verifieras i en uppdaterad bullerutredning.

NEJ

Bygglov eller fråga om förhandsbesked avslås. Bedömningen påverkas i högsta grad av det enskilda fallet. Frågor angående hanteringen ska till Styrksam för diskussion med enhetschefer.

3. HANTERING AV TRAFIKBULLER VID NYBYGGNATION AV SKOLOR OCH FÖRSKOLOR

Vid planering av nya skolor och förskolor är det viktigt att i ett tidigt skede utreda bullersituationen, både vad gäller inom- och utomhusmiljön.

Riktvärden framtagna av riksdagen, Naturvårdsverket och Världshälsoorganisationen (WHO) är samstämmiga och anger riktvärden på 55 dBA som ekvivalent ljudnivå för buller utomhus vid bostäder, undervisningslokaler och lekplatser. Från miljööverdomstolen finns en dom där det beslutades att vägtrafikbuller på en skolgård inte någonstans får överstiga 55 dBA dygnsekvivalent ljudnivå (Trafikbuller på skolgårdar- en kartläggning på grund- och förskolor i Stockholms stad, aug 2010, Stockholms stad) .

Boverket har i allmänna råd (BFS 2015:1) angett att friktan för lek- och utevistelse vid bland annat skolor/förskolor, bör kännetecknas av goda sol- och skuggförhållanden, god luftkvalitet samt god ljudkvalitet (BFS 2015:1 - Boverkets allmänna råd om friyta för lek- och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet). I Boverkets Rapport 2015:8 anges att på skolgårdar eller förskolegårdar är det önskvärt med högst 50 dBA ekvivalent dagvärde på de delar av gården som är avsedda för lek, rekreation och pedagogisk verksamhet. En målsättning kan vara att resten av ytorna ska ha högst 55 dBA (Rapport 2015:8 Gör plats för barn och unga- En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö, sid 43, Boverket).

Barn utvecklas både fysiskt och kognitivt och är särskilt känsliga för buller. Sömnsvårigheter ger negativa hälsoeffekter som koncentrations- och inlärningssvårigheter och kan få ökade halter av stresshormoner. På sikt kan det även ge effekter när barnen blir större.

Det är vanligt att småbarn på förskolor sover utomhus och det är därför viktigt att beakta vilken sov- miljö barn kommer att utsättas för. En särskild bedömning bör ske för den planerade sovplatsen samt av den ljudnivå som uppkommer vid den aktuella sovtiden för att säkerställa en god sömn. Ljudnivån bör då klara 40 dBA vid nyetablering av förskolor. Detta med hänvisning till olika forskningsstudier som utförts avseende påverkan av trafikbuller framförallt vid sömn samt den vägledning som erhållits av Folkhälsomyndigheten, Institutionen för miljömedicin, Arbets- och miljömedicin m fl i samband med miljö- och hälsoskyddsenshetens utredning om sov balkonger vid förskola i Motala år 2015 (Dnr 2015-MH1448).

4. TEKNISKA FÖRVALTNINGENS ARBETE MED BULLERSITUATIONEN I BEFINTLIGT KOMMUNALT VÄGNÄT

Tekniska förvaltningen arbetar inte systematiskt för att hantera eventuell bullerproblematik. Trots det kan naturligtvis insatser i form av mjuka och hårda åtgärder i infrastrukturen påverka buller i en riktning så att eventuella bullerproblem minskar.

Stora förändringar har genomförts i Motalas vägnät senaste åren som rimligen påverkat bullersituationen positivt för gamla genomfarten i Motala stad. Framförallt nya dragningen av väg 50 och efterföljande åtgärder på Storgatan, Drottningplan och Drottninggatan. Även hastighetsplanen som är under genomförande kan minska buller i och med lägre hastigheter i delar av kommunen.

Det vore önskvärt att en ny bullerkartläggning togs fram som är ett bra planeringsunderlag i stort och specifikt för planering och uppföljning av bulleråtgärder men det finns aspekter att ta hänsyn till inför uppstart av en sådan kartering.

4.1 Generella bullerkartläggningar och underlag

Det finns en bullerkartläggning för Motala stad som är gjord 2010/2011. Sedan kartläggningen har åtgärder vidtagits varför det är angeläget att uppdatera materialet och dessutom göra en kartläggning som gäller för kommunen som helhet.

Vår kommuns storlek omfattas inte av kravet att göra dessa karteringar med åtgärdsprogram på samma regelbundna basis som kommuner med minst 100 000 invånare. Det kan trots det vara viktigt att hålla detta underlag ajour eftersom det är ett bra redskap exempelvis för planering av markanvändning i översiktsplaner, detaljplaner, bulleråtgärder, beläggningsprogram eller enskilda ärenden där bullerfrågan får större betydelse.

Bullerutredningar kräver trafikflöden som indata och dessa inhämtas ofta specifikt för varje projekt i dagsläget. Till viss del kan det behovet kvarstå men en väl uppdaterad kartering ger större möjlighet att arbeta effektivare i projekten och få fram underlag snabbare.

Trafikflödesmätningar används även som underlag i många andra frågor än just buller varför det finns ett samlat intresse av att dessa inhämtas på ett systematiskt sätt för vidare analys.

Trafikflödena i sin tur påverkas av de stora infrastrukturprojekt som genomförts, som pågår och som finns planerade för Motala kommun. Det är en aspekt att förhålla sig till i planering av karteringen eftersom vägnätet inte kan betraktas ha normaltrafik.

4.2 Specifika bullerutredningar och underlag

I dagsläget bistår kommunens trafikingenjörer och trafikplanerare med trafikflödesmätningar samt analyser av dessa som underlag i exempelvis detaljplaner och för bullerutredningar.

Det finns även ett antal fasta mätpunkter på kommunens övergripande vägnät och dessa flöden rapporteras in i september månad varje år.

5. EXEMPEL PÅ ÅTGÄRDER MOT BULLER

Efter en bullerkartering få kommunen grepp om åtgärdsbehovet och kan ta fram ett åtgärdsprogram. Insatser som ska syfta till att förbättra ljudmiljön och därmed människors hälsa.

Förändra ljudbilden och åtgärda buller kan till exempel handla om att förändra andelen bullerstörda, vidta skyddsåtgärder, arbeta förutseende i översiktsplaner och detaljplaner, reglera trafik genom bland annat hastighetsgränser eller vilken trafik som tillåts eller inte, särskilda belägningar och avskärmningar.

Lämpligen införs också en strategi i åtgärdsprogrammet för uppföljning på bullerkartering och åtgärder i åtgärdsprogrammet så att materialet hålls ajour och kan fungera som ett bra framtida planeringsverktyg.

6. BILAGA: GÄLLANDE LAGSTIFTNING

6.1 Förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader SFS 2015:216

Trafikbullerförordningen innehåller riktlinjer för vilka ljudnivåer från olika trafikällor som inte bör överskridas vid bostadsbyggnader. Ljudnivåerna som nämns gäller vid bostäders fasader eller uteplatser. De trafikällor som belyses i förordningen är vägar, spårtrafik och flygplatser. Förordningen gäller endast nya bostäder, som tillkommit efter den 1 juni 2015. Buller behandlas i förordningen i följande paragrafer:

1 § I denna förordning finns bestämmelser om riktvärden för buller utomhus för spårtrafik, vägar och flygplatser vid bostadsbyggnader. Förordningen innehåller även bestämmelser när det gäller beräkning av bullervärden vid bostadsbyggnader. Denna förordning är meddelad med stöd av 9 kap. 12 § miljöbalken.

Bestämmelserna i 3–8 §§ ska tillämpas vid bedömningen av om kravet på förebyggande av olägenhet för människors hälsa i 2 kap. 6 a § plan- och bygglagen (2010:900) är uppfyllt

1. vid planläggning,
2. i ärenden om bygglov, och
3. i ärenden om förhandsbesked.

Buller från spårtrafik och vägar

3 § Buller från spårtrafik och vägar bör inte överskrida

1. 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad, och
2. 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden.

För en bostad om högst 35 kvadratmeter gäller i stället för vad som anges i första stycket 1 att bullret inte bör överskrida 65 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnadens fasad.

4 § Om den ljudnivå som anges i 3 § första stycket 1 ändå överskrids bör

1. minst hälften av bostadsrummen i en bostad vara vända mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrids vid fasaden, och
2. minst hälften av bostadsrummen vara vända mot en sida där 70 dBA maximal ljudnivå inte överskrids mellan kl. 22.00 och 06.00 vid fasaden.

Vid en sådan ändring av en byggnad som avses i 9 kap. 2 § (ta med paragrafen i texten alt en fotnot) första stycket 3 a plan- och bygglagen (2010:900) gäller i stället för vad som anges i första stycket 1 att minst ett bostadsrum i en bostad bör vara vänt mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrids vid fasaden.

5 § Om den ljudnivå om 70 dBA maximal ljudnivå som anges i 3 § första stycket 2 ändå överskrids, bör nivån dock inte överskridas med mer än 10 dBA maximal ljudnivå fem gånger per timme mellan kl. 06.00 och 22.00.

Beräkning av bullervärden

8 § Vid beräkning av bullervärden vid en bostadsbyggnad ska hänsyn tas till framtida trafik som har betydelse för bullersituationen.

6.2 Koppling mellan Miljöbalken och Plan- och bygglagen

Miljöbalken och Plan- och bygglagen har flera beröringspunkter. Den grundläggande kopplingen dem emellan finns i hänvisningen i PBL:s 2 kap 2 § till hushållningsbestämmelserna i miljöbalkens 3 och 4 kap. Tidigare har PBL:s definition av hur hänsyn ska tas till människors hälsa (*lämplig placering och utformning med hänsyn till hälsa*) och miljöbalkens definition (*ingen risk för olägenhet för människors hälsa*) orsakat tolkningssvårigheter. En del i samordningen mellan PBL och MB är att det i 2 kap. 6 a § PBL, till skillnad från exempelvis 2 kap. 5 § PBL, sägs att det som ska förebyggas är *olägenhet för människors hälsa*. Denna term är ny för PBL, och gäller nu för detaljplanering och bygglov. Definitionen av vad som är en olägenhet för människors hälsa är hämtad från 9 kap. 3 § MB. I PBL är termen *olägenhet för människors hälsa* tänkt att tillämpats på lokalisering och utformning av bostäder i förhållande till omgivningsbuller, eftersom termen återfinns i 2 kap. 6 a §.

6.3 Miljöbalken, MB (1998:808)

Miljöbalken trädde i kraft 1 januari 1999. Syftet med miljöbalken är att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer kan leva i en hälsosam och god miljö. Miljöbalken gäller för alla, så väl för enskilda i det dagliga livet som för verksamhetsutövare. Bullerfrågor behandlas i Miljöbalken i följande paragrafer:

2 kap. Allmänna hänsynsregler m m

2 § Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

3 § Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

7 § Kraven i 2-5 §§ och 6 § första stycket gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

9 kap. Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

1 § Med miljöfarlig verksamhet avses

3. användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för omgivningen genom buller, skakningar, ljus, joniserande eller icke-joniserande strålning eller annat liknande.

3 § Med olägenhet för människors hälsa avses störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

9 § Bostäder och lokaler för allmänna ändamål skall brukas på ett sådant sätt att olägenheter för människors hälsa inte uppkommer och hållas fria från ohyra och andra skadedjur. Ägare eller nyttjanderättshavare till berörd egendom skall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att hindra uppkomsten av eller undanröja olägenheter för människors hälsa.

26 kap. Tillsyn

9 a § I fråga om omgivningsbuller vid en bostadsbyggnad får tillsynsmyndigheten inte besluta om förelägganden eller förbud om det i planbeskrivningen till detaljplanen eller i bygglovets enligt plan- och bygglagen (2010:900) har angetts beräknade bullervärden och omgivningsbullret inte överskrider dessa värden.

Trots första stycket får förelägganden eller förbud beslutas om det med hänsyn till de boendes hälsa finns synnerliga skäl för det.

Förelägganden eller förbud får dock aldrig beslutas i fråga om omgivningsbuller vid ett sådant komplementbostadshus som avses i 9 kap. 4 a § plan- och bygglagen. *Lag (2014:901)*.

6.4 Plan- och bygglagen, PBL (2010:900)

Plan- och bygglagen trädde i kraft 2 maj 2011 och reglerar planläggningen av mark, vatten och byggnade. Lagen innehåller föreskrifter om översiktsplan, detaljplaner och bygglov. Bestämmelserna i Plan- och bygglagen syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktig hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer. Bullerfrågor behandlas i Plan- och bygglagen i följande paragrafer:

2 kap Allmänna och enskilda intressen

5 § Vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till

1. människors hälsa och säkerhet,
2. jord, berg- och vattenförhållandena,
3. möjligheterna att ordna trafik, vattenförsörjning, avlopp, avfallshantering, elektronisk kommunikation samt samhällsservice i övrigt,
4. möjligheterna att förebygga vatten- och luftföroreningar samt bullerstörningar, och
5. risken för olyckor, översvämning och erosion.

6 a § Vid planläggning och i ärenden om bygglov enligt denna lag ska bostadsbyggnader

1. lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till möjligheterna att förebygga olägenhet för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller, och
2. utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till möjligheterna att förebygga olägenhet för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller. Med olägenhet för människors hälsa avses en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig. Första stycket 1 tillämpas även i ärenden om förhandsbesked. *Lag (2014:902)*.

4 kap. Reglering med detaljplan och områdesbestämmelser

12 § I en detaljplan får kommunen bestämma

1. skyddsåtgärder för att motverka markförorening, olyckor, översvämning och erosion,
2. skyddsåtgärder för att motverka störningar från omgivningen, och
3. om det finns särskilda skäl för det, högsta tillåtna värden för störningar genom luftförorening, buller, skakning, ljus eller andra olägenheter som omfattas av 9 kap. miljöbalken.

14 § I en detaljplan får kommunen bestämma att lov eller startbesked för en åtgärd som innebär en väsentlig ändring av markens användning endast får ges under förutsättning att

1. en viss anläggning för trafik, energi- eller vattenförsörjning eller avlopp, som kommunen inte ska vara huvudman för, har kommit till stånd,
2. ett visst byggnadsverk på tomten har rivits, byggts om, flyttats eller fått den ändrade användning som anges i planen,
3. utfarten eller en annan utgång från fastigheten har ändrats,
4. markens lämplighet för bebyggande har säkerställts genom att en markförorening har avhjälpats eller en skydds- eller säkerhetsåtgärd har vidtagits på tomten,
5. åtgärder som förebygger olägenheter från omgivningsbuller har vidtagits. *Lag (2014:902)*.

33 a § Om en detaljplan avser en eller flera bostadsbyggnader ska planbeskrivningen, om det inte kan anses obehövt med hänsyn till bullersituationen, innehålla en redovisning av beräknade värden för omgivningsbuller

1. vid bostadsbyggnadens fasad, och
2. vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden. *Lag (2014:902)*.

9 kap. Bygglov, rivningslov och marklov m.m.

30 § Bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om

1. den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser
  - a) överensstämmer med detaljplanen, eller
  - b) avviker från detaljplanen men avvikelsen har godtagits vid en tidigare bygglovsprövning enligt denna lag eller äldre bestämmelser eller vid en fastighetsbildning enligt 3 kap. 2 § första stycket andra meningen fastighetsbildningslagen (1970:988),
2. åtgärden inte strider mot detaljplanen
3. åtgärden inte måste avvakta att genomförandetiden för detaljplanen börjar löpa, och
4. åtgärden uppfyller de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5,6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ samt 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3,6,7,9-11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§.

Om åtgärden är en sådan ändring av en byggnad som avses i 2 § första stycket 3 b eller c, ska bygglov ges även om fastigheten eller byggnaden inte uppfyller kraven i första stycket 1. *Lag (2014:900)*.

40 § Av ett bygglov, rivningslov eller marklov ska det framgå

1. vilken giltighetstid lovet har,
2. om det ska finnas någon som är kontrollansvarig och i så fall vem eller vilka som är kontrollansvariga, och
3. att lovet inte innebär en rätt att påbörja den sökta åtgärden förrän byggnadsnämnden har gett startbesked enligt 10 kap. Lovet ska också innehålla de villkor och upplysningar som följer av 23, 36, 37 eller 38 § eller behövs i övrigt. Om ett bygglov avser nybyggnad eller tillbyggnad av en bostadsbyggnad utanför ett område med detaljplan ska det, om det inte kan anses obehövt med hänsyn till bullersituationen, även framgå beräknade värden för omgivningsbuller vid bostadsbyggnadens fasad och vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden. *Lag (2014:902)*.

11 kap. Tillsyn, tillträde, ingripanden och påföljder

20 § Om det på en fastighet eller i fråga om ett byggnadsverk har vidtagits en åtgärd i strid mot denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd i lagen, får byggnadsnämnden förelägga den som äger fastigheten eller byggnadsverket att vidta rättelse inom en viss tid (rättelseföreläggande).

Byggnadsnämnden får inte besluta om ett föreläggande om det har förflutit mer än tio år från överträdelsen.

Den tioårsgräns som anges i andra stycket gäller inte om överträdelsen är att någon olovligen har tagit i anspråk eller inrett en bostadslägenhet för ett väsentligen annat ändamål än bostadsändamål.

6.5 Boverkets byggregler, BBR (BFS 2014:3)

I bostäder bör ekvivalent ljudnivå från trafik eller annan yttre ljudkälla i utrymme för matlagning eller personlig hygien vara $35 L_{pAeq,nT}$ [dB] och i utrymme för sömn, vila eller daglig samvaro $30 L_{pAeq,nT}$ [dB] medan maximal ljudnivå nattetid i rum för sömn, vila eller daglig samvaro $45 L_{pAFmax,nT}$ [dB].

7. DEFINITIONER

Bostadsrum	Med bostadsrum avses alla rum i permanentbostäder och fritidshus där en låg bullernivå eftersträvas. Här ingår rum för sömn och vila och rum för daglig samvaro. Kök eller kök med matplats räknas inte som bostadsrum
Bullerregn	Med bullerregn avses ljud från avlägset belägna källor som orsakar förhöjd ljudtrycksnivå i form av bakgrundbuller
dBA	En med frekvensfilter A-vägd ljudtrycksnivå. Hörsel anpassat mått som ska efterlikna hörselns sämre känslighet för låga och mycket höga frekvenser, svängningar per sekund
Ekvivalentnivå	En medelljudnivå för spårtrafik och vägtrafik, beräknad som ett frifältsvärde och som ett medelvärde per dygn under ett år.
Frifältsvärde vid fasad	Med frifältsvärde avses en ljudtrycksnivå som inte är påverkad av reflexer i den egna fasaden
Inglasad uteplats	För helt inglasad balkong gäller ej ovan nämnda riktlinjer. Normalt bör 1/2, eller i enstaka fall 3/4, inglasning av balkong eller uteplats accepteras som åtgärd för att begränsa bullret
Maximalnivå	Den högsta momentana nivån från enstaka bullerhändelser
Omgivningsbuller	Buller som härrör från väg- och spårtrafik, industriell verksamhet eller flygplatser
Riktvärde	Ett riktvärde för t ex en ljudnivå bör aldrig överstigas. Om det ändå skulle ske ska skäligen åtgärder vidtas för att upprätthålla riktvärdet
Uteplats eller balkong	Med uteplats eller balkong avses gemensamt eller privat iordningställt område eller yta såsom altan, terrass, balkong eller liknande som ligger i direkt anslutning till bostadshuset. Målen för ljudnivå vid uteplats avser frifältsvärden eller till frifältsvärde korrigerat värde

8. REFERENSER

Boverkets Allmänna råd 2008:1 Buller i planeringen- Planera för bostäder i områden utsatta för buller från väg- och spårtrafik

Boverkets Byggregler, BBR (BFS 2014:3)

Bygglov och buller, en fortsatt intressant fråga, <http://www.foyen.se/bygglov-och-buller-en-fortsatt-intressant-fraga/>, (24 september 2015)

Boverket och Sveriges Kommuner och Landsting: Hur mycket bullrar vägtrafiken? (2016)

Förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader SFS 2015:216

Miljöbalken, MB (1998:808)

Motala möter framtiden, Översiktsplan för Motala kommun (2006)

Naturvårdsverket, Buller ger ohälsa (<http://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Manniska/Buller/>) (2015)

Plan- och bygglagen, PBL (2010:900)

Boverket Rapport 2015:8 Gör plats för barn och unga- En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö